

بانگه‌وازی میدیایی له زانکۆی یو سی ئیل هوه

وه‌به‌ره‌هیناتیک به بری ۱۱ ملیون پاوه‌ندی به‌ریتانی له میژوو و کهله‌پوور و زمانى دیرینی عیراقد

زانکۆی یو سی ئیل به‌خشینیکی پندرا به بری زیاد له ۱۱ ملیون پاوه‌ندی به‌ریتانی بۆ توژیینه‌وه و وانه و تنه‌وه له بواری میژوو، کهله‌پوور، و زمانه‌کانی میژوو پۆتامیا (زه‌وییه دیرینه‌که‌ی 'نیوان دوو رووبار' هکه)، که ئهمرۆ بووته عیراق و باکووری سوریا و رۆژه‌لاتی تورکیا.

ئهم دیارییه فەند دەدات به پرۆژه توژیینه‌وه کان له لایهن عیراقیه‌کانه‌وه پێشه‌نگی دهمکریت به مه‌به‌ستی دروست کردنی هەلی ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی بۆ کۆمه‌لگا خۆجیه‌کانی عیراق، وه هه‌روه‌ها فەندیش دەدات به سه‌نته‌ریکی نوێی به‌ریتانی له زانکۆی یو سی ئیل بۆ توژیینه‌وه‌ی زمانه دیرینه‌کانی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست.

ئهم به‌خشینه پهره دەدات به چالاکیه‌کانی تۆری نه‌هه‌رینی یو سی ئیل، که تۆرمه‌که ریگای نوێ دهرگریته بهر بۆ په‌روه‌ده و توژیینه‌وه له بواری کهله‌پوور و میژوو و زانسته مرۆفایه‌تییه‌کان له عیراق و ولاته دراوسێکانیدا.

تۆرمه‌که به‌ره‌نگاری دوو ئاسته‌نگ ده‌بیته‌وه له ناوچه‌که‌دا: یه‌که‌م، به سیسته‌ماتیک په‌راویز خستنی نووسین و بیر هینانه‌وه‌ی میژوو و رۆژه‌لاتی ناوه‌راست، دوهم، کاریگه‌ره نه‌رینه‌کانی زیادبوونی دانیشتون له ناوچه‌که‌دا، سه‌رباری ناسه‌فامگیری ناوچه‌که و هه‌زاری و بیکاری گه‌نجان.

تۆری نه‌هه‌رین فەندکراوه له لایهن ئه‌نجومه‌نی توژیینه‌وه‌ی زانسته نه‌هه‌بی و مرۆفایه‌تییه‌کانی سه‌ر به ده‌زگای توژیینه‌وه و دا‌هینانی به‌ریتانی هه‌تاوه‌کو پاییزی ۲۰۲۱. ئهم به‌خشینه که له‌لایهن چاکه‌خواریه‌که‌وه پێشه‌کشکراوه (که داوای کردوه به نادیا‌ری به‌مینه‌یه‌وه) دا‌هاتوو تۆری نه‌هه‌رین پارێزراو ده‌کات بۆ ماوه‌ی ۱۰ سالی دا‌هاتوو.

له‌و باره‌یه‌وه، سه‌رۆک به‌شی میژوو له زانکۆی یو سی ئیل، پرۆفیسۆر ئیله‌نۆر رۆبسن، ده‌لێت: "کولتوری ئه‌و ناوچه‌یه به هه‌زاره‌ها سال له پێش کولتوری یونان و رۆمادایه. به یه‌که‌وه له‌گه‌ڵ ولاتی میسر، نیوه‌ی گرنگی یه‌که‌می میژوو جیهانی نیشانداده‌ن، له کاتیکدا ته‌نها له سه‌ده‌ی نۆزده‌هه‌مه‌وه بوونه‌ته بابه‌تی خۆبندنێ ئه‌کادیمی هاوچه‌رخ، ئه‌مه‌ش زۆربه‌ی له روانگه‌ی رۆژئاواوه.

"ئهم به‌خشینه زۆره به‌خشنده‌یه یاریده‌ده‌ر ده‌بیت له تبه‌یهراندی به‌ریه‌سته‌کانی ده‌وله‌تیکی لاوازیبووی باش مملاتی و هه‌روه‌ها دلنیا‌یی ده‌دات که عیراقیه‌کان خاوه‌نداریتی کهله‌پووره دیرینه‌که‌یان ده‌گه‌رینه‌وه و هه‌ک میژوو لۆکالی خۆیان، به هه‌موو سووده کۆمه‌لایه‌تی و کولتوری و ئابووری و په‌روه‌ده‌یه‌یه‌کانه‌وه که ئه‌و میژوو و کهله‌پووره له‌گه‌ڵ خۆیان ده‌یه‌ینن.

له‌ سالی ۲۰۱۴ هوه، وێرانکردنی شوینه کهله‌پوورییه‌کان له سوریا و عیراقد به‌شیه‌یه‌کی فراوان باس و روومال دهمکریت وه باس له‌مه‌ش دهمکریت که پاراستنی ئه‌وه‌ی که ماوه بووه به 'پێشبرکی یه‌ک دژی کات'.

پرۆژه نیوه‌ده‌وله‌تییه‌کان ملیونه‌ها پاوه‌ندیان وه‌به‌ره‌هیناوه له دۆکیومینتکردن و دیجیتاڵکردن و پارێزگاری کردنی ئه‌و بینا و ناوچه شوینه‌واریه‌یه‌ی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست که له مهنترسیدان یان زیانیان پێ گه‌یشتوه. له‌گه‌ڵ ئه‌مه‌شدا، ئه‌نها ژماره‌یه‌کی که‌م له‌م پرۆژه‌انه سه‌رنجیان داوته سه‌ر به‌رژمه‌ندی و کاریگه‌ری ئه‌و پرۆژه‌انه له‌سه‌ر زه‌وی بۆ خه‌لکانی خۆجیه‌ی له‌ کۆمه‌لگه‌که‌یاندا. بۆ تۆری نه‌هه‌رین، کاریگه‌ری درێژخایه‌نی پرۆژه‌کان له‌سه‌ر خه‌لکانی خۆجیه‌ی پێشینه‌یه.

پرۆفیسۆر ساشا رۆزنیل، راگری جیه‌جیکاری زانسته کۆمه‌لایه‌تی و میژوویه‌کانی زانکۆی یو سی ئیل و پرۆفیسۆری ئیوپیسۆری زانسته کۆمه‌لایه‌تییه‌کان له په‌یمانگای خۆبندنه‌ پێشه‌کووتوه‌کانی هه‌مان زانکۆ، له‌م باره‌یه‌وه ده‌لێت: "ئهم به‌خشینه بی پێشینه‌یه بۆ به‌شی میژوو له یو سی ئیل به‌ته‌نها پشته‌گیری توژیینه‌وه و په‌روه‌ده له‌سه‌ر کولتور و کهله‌پوور و زمانه دیرینه‌کانی عیراق له‌ لهن‌ده‌ن نا‌کات، به‌ل‌کو دهر فته‌یش دروست ده‌کات بۆ توژیانه‌ره‌کان له عیراقه‌وه. به‌ بوونیادنان له‌سه‌ر په‌یه‌ه‌ندی و هاو‌به‌شیه درێژخایه‌نه‌کانی نیوان یوسی ئیل و زانکۆ عیراقیه‌کان، ئهم دهر فته‌یه په‌یه‌ه‌ندییه‌کان ده‌گه‌یه‌ننه‌ ئاستیکی تر و دلنیا‌یی ده‌دات که ئهم په‌یه‌ه‌ندییه‌نه به‌شدار ده‌بن له‌ بوونیادنانه‌وه‌ی عیراق و ده‌زگا ئه‌کادیمی و کولتورییه‌کانی. بۆیه ئیمه زۆر سوپاسگوزارین بۆ به‌خشه‌ره‌که بۆ پشته‌گیری کردنی چالاکیه‌ نیوه‌ده‌وله‌تییه‌کانی یو سی ئیل."

سەرۆکی یو سی ئی ئی و پروفۆست، دکتۆر مایکل سپینسر، دەلنیت: "نەم دیارییە ساتیکی کاریگەر دیاریدەکات بۆ کشانەوی داگیرکاری لە بەر هەمەینانی زانیاری لە عێراق و ناوچەکانی تر لە باشووری جیهان. نەم کارە بەرچاوە چاکەخوارییە پیشەنگی دەدات بە روانگە ناوخییەکان سەبارەت بە میژووی دەولەمەندی عێراق و هاوکاری دەکات لە پاراستنی شوێنەوار و کەلەپووری ئەو وولاتە بۆ سوودی کۆمەڵگاکانی پاش مەلانی و ئەو نەوانەیی بە دوایاندا دین.

"یو سی ئی ئی شەرەفمەندە کە بووئە وەرگری نەم دیارییە بەرچاوە، کە نموونەیکە بەهێزە بۆ سەلماندی ئەو کاریگەرییە کە چاکەخواری دەتوانیت هەبێت لەسەر دروستکردنی هاو بەشینتی بۆ بەرنگار بوونەوی کێشە جیهانییەکان."

جگە لە فەند کردنی ئەو توێژینەوانەیی کە لەلایەن عێراقیەو پیشەنگ دەکرین لە عێراق وە فەند کردنی توێژەرانە عێراقی لە بەریتانیا، نەم بەخشینە هاوکاری دەکات لە دروستکردنی پۆستیکی پروفیسۆری یاریدەدەر لەبۆاری زمانە دێرینەکانی رۆژ هەلاتی ناوێر است. ئەمەش دلتیایی دەدات بە میژوونووسەکانی ئەوێ داهاوو لە بەر دەستخستنی توێژینەوی زمانەوانی و زانیاری و کارامەیی گرنگ لە نەم بوارە دا.

دکتۆر مەیار کازم، توێژەر لە بەشی میژووی یو سی ئی ئی و جیگری بەریوەبەری تۆری نەهرەین، دەلنیت: "نەم فەندە نوێیە کاری توێژەرە عێراقیەکان و شارەزاییی بۆاری کەلەپووری بەهێز دەکات بۆ دیاریکردنی کاریگەری دەیهەا سالی ناکوکی و شەر و پشتگوێ خستن. نەم بەخشینە سەرچاوەیکە گرنگ دا بین دەکات بۆ توێژەرانە عێراقی و زانکو و کۆمەڵگای مەدەنی.

"تۆری نەهرەین پشتگیری ئەو توێژینەوانە دەکات کە رۆلی کولتور و کەلەپوور و بەردەوامی و سەستەینەبێتیان لە نەهرۆی عێراقدا دەردەخات. نامانجی نێمە نیشکردنە لەگەڵ پشکدارە عێراقیەکان، کە ئەوانیش خۆیان دەبیننەو لە کەسەنی پیشەیی و چالاوانی بۆاری کولتوری و توێژەران و دەسەلاتدارانی دەولەت و بەشەکانی تری کۆمەڵگەیی عێراقی کە لە هەولێ چاککردنەوی و لاتەکەدان."

دکتۆرە رۆژین کەمال محمد امین، بەریوەبەری سەنتەری توێژینەوی کەلەپووری کولتوری دیجیتالی و تەلارساز و ماموستا لەبەشی پلانسازی شار لە زانکۆی پۆلیتەکنیکی سلیمانی لە عێراق و هاو بەریوەبەری تۆری نەهرەین، دەلنیت: "تۆری نەهرەین کارایەکی گرنگە لە کاتیکی زۆر گرنگا بۆ بەدیھێنانی دید و پلانەکانم بۆ ئەنجامدانی توێژینەوی داھینەرانی نیو پسیۆری و پەرەپێدانی توانای خۆجیی لە بۆاری کەلەپووری کولتوری دیجیتالی و تەلارسازی دیجیتالی لە عێراق دا. ئەم بۆاری توێژینەوی تازمگەری و داھینەرانی زۆر بەکەمی بیستراوە یان ئەنجام دەدرین یان تەنانت لێی تێدەگەشتی لەم وولاتەمان دا. تۆری نەهرەین توانیویەتی تۆر و دەستگەشتنی زانکۆکانمان فراوان بکات لەناوحو و لەسەر ئاستی نیودەولەتی.

دکتۆر جەعفر جوزری، یاریدەدەری راگر و پروفیسۆری یاریدەدەر لە بەشی شوێنەواری زانکۆی قادیسبیە لە عێراق و هاو بەریوەبەری تۆری نەهرەین، دەلنیت: "تۆری نەهرەین بە پروگرامیکی سترا تیژی دەبینم لە عێراقدا کە لە کاتیکی گرنگا هاووێ. تۆری نەهرەین ئێش دەکات و بەردەوام دەبیت لە ئێش کردن بۆ لیک نزیک کردنەوی پسیۆرانی کەلەپووری و چالاوانان و کار بەدەستان بۆ بەر هەمەینانی زانست و دۆزینەوی چارەسەری بەردەوام و درێژخایەن بۆ ئاستەنگەکانی کەلەپووری عێراق."

تیبینی بۆ سەر نووسەر

بۆ زانیاری زیاتر و داواکردنی چاپیکەوتن، تکایە پەيوەندی بکەن بە جەین بلوگەر لە پەيوەندییە راگەیانندنەکان:

020 3108 9040 // 07713 261 477

j.bolger@ucl.ac.uk

تۆری نەهرەین

تۆری نەهرەین گەشەسەندنی بەردەوامی شوێنەوار و کەلەپووری کولتوری و زانستە مرۆفایەتیەکان ریکدەخات لە ریکەیی توێژینەوی نیو پسیۆری بۆ چالاکردنی زانکۆکان و موزەخانەکان و گروپەکانی کۆمەڵگە بۆ باشتر خزمەتکردنی پێداویستیە ناوخییەکانی پاش مەلانی. تۆری نەهرەین، بکەکە لە زانکۆی یو سی ئی ئی، و زانکۆی پۆلیتەکنیکی سلیمانی، و زانکۆی قادیسبیە و موزەخانەیی ئەشمولیان لە ئۆکسفۆرد. پروژەیکە چەندین هاو بەشی تری نیودەولەتی هەیه و لە ئێستادا لە لایەن پروگرامی

تویژینهوهی ئاستهنگه جیهانیهکانی سهر به ئهجمهنی تویژینهوهی هونه و زانسته برۆقاپهتیهکانی حکومهتی بهریتانیاه فهد دهکریت.

دهرباره یو سی نیل - زانکوی جیهانی لهندهن

یو سی نیل کۆمهڵگایهکی ههمهجوهره که نازادی ههیه بۆ بهرهنگاربوونهوه و بیرکردنهوهی جیاواز.

کۆمهڵگاکهمان، که پیکهاتوهه له زیاتر له ۴۱۵۰۰ خویندکار له ۱۵۰ ولاتی جیاواز و زیاد له ۱۲۵۰۰ کارمهند، له ههولێ نایابی ئهکادیمی و شکاندنێ سنوورمهکان و درووستکردنی کاریگهرییهکی ئهرنییه بۆ کیشه جیهانییهکان. به بهردهوامی له دههم بهرزترین زانکۆکانی جیهانداین و یهکیکین له ژماره کهمه دهزگایانهی که دیاری کراوین به ههبوونی بههیزترین ناوبانگی ئهکادیمی و فراوانترین کاریگهری تویژینهوه. ریگایهکی پیشکهموتوو و تازمهگهرومان ههیه بۆ فیرکردن و تویژینهوه – که جهخت دمخاته سهردهینان و پیشخستن و نیشکردنی نیوان پسهپورمهکان. خویندکارمهکانمان فیردهکهمین چۆن بیر بکهنهوه، نهک بیر له چی بکهنهوه، وه وهک هاوبهش و هاوکار و بهشداربوو دهیانینین.

زیاتر له ۲۰۰ ساله، به شانازیهوه خویندنی بالامان کردوهتهوه بۆ خویندکاران له باکگراوندی جیاواز بۆ ئهوهی گۆرانکاری بکهین له شتیوازی بهرهمهینان و بلوکردنهوهی زانیاری. ئیمه یهکهم زانکۆ بووین له ئینگلاند دا بۆ وهگرنتی ژنان له خویندنی زانکویی، وه ئهوه ههلوێسته نازایانه و رۆحه تا ئهمرۆش زیندوه. ئیمه یو سی نیلین.

بۆ زانیاری زیاتر دهبراه یو سی نیل سهردانی ئهم بهستهربهکه:

www.ucl.ac.uk

یان فولۆی [@uclnews](https://www.youtube.com/uclnews) بکه له تویتهر دا یان سهیری چهنالی [YouTube](https://www.youtube.com/uclnews) مهکهمان بکهی

دهتوانیت گوئییهستی بۆدکاستهکانی یو سی نیل ببیت له [SoundCloud](https://www.soundcloud.com/ucl)

ئهگهر دهتهویت بزانی که چی له بیر یو سی نیل دایه [#MadeAtUCL / UCL Minds](https://www.youtube.com/hashtag/madeatucld)

بۆ وهگرنتی زانیاری زیاتر لهسه ئهوهی چۆن یو سی نیل پیشهنگی دهکات له بهرهنگاربوونهوهی کۆفید ۱۹ له جیهان دا سهردانی ئهم بهستهربهکه:

www.ucl.ac.uk/covid-19-research